

דרמה בפרשת מעצ: המשטרה תפסה יומן שמתעד תשלומי שוחד מקבלנים לבכירים

עובדים בחברה העידו כי נסחטו על ידי קבלנים ■ המשנה למנכ"ל חשוד במסירת חוזי ענק לחברות תכנון שהעסיקו את חבריו ■ קבלן חשוד כי נפגש עם בכיר בחברה בברלין והעביר לו 1,500 יורו

07:14 | 09.11.2015 | מאת: אבי בר-אלי

שבוע לאחר גל המעצרים בפרשת השחיתות לכאורה בחברת נתיבי ישראל (לשעבר מעצ), רשמו בימים האחרונים חוקרי להב 433 פריצת דרך בחקירה. ל-TheMarker נודע כי בידי המשטרה ראיות חד-משמעיות לתשלומי שוחד שהעבירו קבלנים לידי בכירים בחברה הממשלתית באמצעות מעטפות כסף מזומן. זאת, באופן שיטתי ולאורך תקופה. ממצא זה מאשש את הדיווחים שהתקבלו בשנים האחרונות אודות העברת מעטפות כסף במשרדי מעצ, בין היתר, לצורך הטיית מכרזים, העסקת מקורבים ואישור פיצויים חריגים בעבור ביצוע פרויקטים.

עוד נודע, כי אחד החשודים במעורבות ב"מפעל השוחד" לכאורה הוא ח"כ לשעבר מיכאל גורלובסקי, שמעצרו הוארך אתמול בשמונה ימים נוספים. גורלובסקי, שחשוד בין היתר במתן שוחד ובסחיטה באיומים, הוא בעלי חברת תכנון שבחמש השנים האחרונות קיבלה ממעצ שכר טרחה בגובה של 33.3 מיליון שקל.

גורלובסקי שומר בחקירותיו על זכות השתיקה. לשאלת באת כוחו, עו"ד אפרת צרפתי, אם בידי המשטרה עדות מצד נסחט כנגדו — השיב נציג המשטרה בחיוב. שופט בית משפט השלום בראשון לציון, מנחם מזרחי, קבע אתמול כי בעניינו של גורלובסקי "היתווספו ראיות שמפיללות אותו, ובהן ראיה שהיא בעלת כוח מפליל ברור". אגב, שותפתו של גורלובסקי בחברת התכנון, דולורס קצמן, שוחררה אתמול למעצר בית — אך לבקשת המשטרה עוכב השחרור ביממה לצורך הגשת ערר. גם בתה של קצמן נחקרה בחשד שהועסקה באופן פיקטיבי בחברה.

בעקבות הראיות החדשות, צפויה המשטרה לצאת בגל מעצרים שני. אלא שבינתיים, הצליחו חוקרי המשטרה לשים את ידם על יומן שניהל סגן ראש אגף התקשוריות במעצ, איתן איידלמן. הממצא שזכה לכינוי "יומני היקר", מתעד לפי החשד את מציאות השוחד שהונהגה בחברה. מדובר בתרשומת שבה פורטו הבקשות שהפנו הקבלנים לבכירים בחברה והתמורה שנדרשו לשלם בעבור היענות להן. בדיון אתמול על הארכת מעצרו של איידלמן אישר נציג המשטרה, מפקח סלבה מרון, כי היומן מתעד מתן וקבלת שוחד ואף מפליל גורמים נוספים. זאת, אף שאיידלמן עצמו לא נטל כסף לכיסו.

לטענת המשטרה, איידלמן חשוד בכך שעצם מינויו לתפקיד היה בגדר טובת הנאה שקיבל בתמורה לסיועו לכאורה למפעל השוחד. ואולם בא כוחו, עו"ד שי וולשטיין, דחה את הדברים בטענה כי זה מונה כבר לפני עשור, ולא קודם מאז. "נכון שתפסו מסמך — אך הוא נתון לפרשנות", אמר וולשטיין בדיון.

השופט מזרחי קבע בעניינו של איידלמן כי "חלה התקדמות בחקירה ונאספו ראיות טובות". הוא האריך את מעצרו בשמונה ימים נוספים. עו"ד וולשטיין מסר בתגובה: "אני מקווה שמרשי ישוחרר בתוך ימים, והסיוט יישאר מאחוריו".

"שיטה מתוחכמת לרמות את המערכת"

עניין מיוחד מרכז בתקופת המעצר מיכה קופילובסקי, המשנה למנכ"ל מעצ ואחד הוותיקים בחברה. לטענת המשטרה, בידיה עדות לכך שקופילובסקי קיבל טובת הנאה בתמורה למסירת עבודות ללא מכרז למקורבים לו מקרב ספקי החברה. לפי החשד, קופילובסקי "תפר" חוזי ייעוץ ותכנון בהיקף של עשרות מיליוני שקלים עבור קבלנים שהעסיקו מקורבים לו כמתכננים. קופילובסקי הכחיש את הדברים בחקירתו. במסגרת הארכת מעצרו הקודמת, טען בא כוחו, עו"ד עופר ברטל, כי קופילובסקי הוא שסילק בעצמו את חברות מ.ת.ג ולמד שקד שהופקדו עד אז על ניהול פרויקט מוקדי הסיכון של מעצ. זאת, בטענה כי התמהמהו בעבודה ולא קידמו את הטיפול המהיר שנדרש.

שתי החברות הוחזקו בידי איציק ונונו וליאור לנקרי — העצורים בחשד למתן שוחד לבכירי מעצ. השניים קיבלו לאורך השנים מידי מעצ שכר טירחה של כ-14 מיליון שקל — אך לא קידמו את הטיפול במוקדי הסיכון. אלא שלפי החשד, קופילובסקי החליף את השניים במתכנן אחד, שמקושר אליו לכאורה, בלי הליך מכרזי. אותו מתכנן אגב, נתן פרוידנברגר, נעצר אף הוא במסגרת הפרשה.

"השיטה בנתיבי ישראל היתה לנהל הליכים תקינים, כשעל פניו אכן נראה שהכל מתבצע לפי חוק — אך כשנכנסים לעומק הדברים רואים שיש שיטה מתוחכמת לרמות את המערכת", אמר אתמול נציג המשטרה בדיון בהארכת מעצרו של קופילובסקי. "אנחנו מדברים על כספי הציבור, והחשודים עשו בכספים האלה ככל רצונם ולצרכים האישיים שלהם", הוסיף.

אגב, לפי החשד, נפגש קופילובסקי בתקופה האחרונה עם מנכ"ל מעצ לשעבר, אלכס ויז'ניצר, שנעצר אף הוא במסגרת הפרשה. קופילובסקי שימש בעבר עוזרו של ויז'ניצר בחברה ונחשב ליד ימינו.

כמו כן, המשטרה חושדת כי קופילובסקי אמור היה להיפגש עם אחד הקבלנים החשודים במסגרת הפרשה במתן שוחד, אך ביטל את הפגישה ימים לפני מעצרו, ואף דאג לכאורה למחיקת התיעוד של הפגישה המתוכננת. לטענת בא כוחו, אין מדובר בעבירת שיבוש הליכי חקירה היות שלשכתו היא שמנהלת עבורו את יומן הפגישות, מבלי לערב אותו. חרף החשדות לכאורה נגד קופילובסקי, הורה אתמול השופט לשחררו למעצר בית — אם כי עיכב את השחרור עד לדיון בערר שהגישה המשטרה. השופט קבע כי אין בראיות חיזוק לכך שקופילובסקי קיבל שוחד או טובות הנאה וכי מדובר עדיין בגדר "הערכה".

"ונונו היה בן בית בחברה"

כפי שנחשף בשבוע שעבר ב-TheMarker, המשטרה חושדת כי ונונו ולנקרי עמדו במרכז אחת משיטות "חליבת" כספי הפרויקטים של מעצ. לפי החשד, השניים היו שותפים בחברת התכנון למד שקד, אך בשלב מסוים התפצלו לצורך הקמת חברת ניהול הפרויקטים מ.ת.ג.

מ.ת.ג קיבלה מידי מעצ את הזיכיון לניהול כמה פרויקטים בצפון — וזו שכרה את שירותי חברת למד שקד, מבלי לדווח על הקשר הנסתר לכאורה שבין החברות. באופן כזה, שילמה מנהלת הפרויקט שכר טירחה מנופח לחברה קשורה שאותה שכרה לצורך תכנון הפרויקט.

אלא שמנעד החשדות נגד ונונו רחב יותר וכולל, בין היתר, גם מתן שוחד וסחיטה באיומים. בידי חוקרי המשטרה עדות של עובדת במעצ שלפיה אוימה לכאורה על ידי ונונו. כמו כן, נחקר ונונו על תשלום של 1,500 יורו במזומן שהעביר לידי בכיר במעצ בעת

שהשניים שהו בברלין.

בא כוחו של ונונו, עו"ד פרופ' דוד ליבאי, טען בדיון כי מדובר ב"לכלוכים", וכי העובדת שהתלוננה על סחיטה "לא רק שלא כעסה, אלא ביקשה שיעשה טובה לבן שלה". בתגובה, טען נציג המשטרה כי ונונו איים על כמה אנשים. "הוא היה בן בית בנתיבי ישראל, היתה לו השפעה רבה בחברה", אמר. ונונו מכחיש את הדברים, אך מעצרו הוארך אתמול בחמישה ימים.

אמש, האריך בית המשפט גם את מעצרו של מנכ"ל מעצ לשעבר, שי ברס, בארבעה ימים, וכן את מעצרו של מנהל ההתקשרויות עם הקבלנים לשעבר, בוריס אברמוב, בשמונה ימים. מעצרים של הספקים פרוידנברגר, אלכס אקרמן ויורי בורוכוב הוארך בחמישה ימים.